

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2019 m. kovo 18 d.
(OR. en)

7586/19
ADD 1

AVIATION 59
DELECT 75

PRIDEDAMAS PRANEŠIMAS

nuo:	Europos Komisijos generalinio sekretoriaus, kurio vardu pasirašo direktorius Jordi AYET PUIGARNAU
gavimo data:	2019 m. kovo 12 d.
kam:	Europos Sąjungos Tarybos generaliniam sekretoriui Jeppe TRANHOLMUI- MIKKELSENUI
Komisijos dok. Nr.:	C(2019) 1821 final - Annex
Dalykas:	2019 m. kovo 12 d. KOMISIJOS DELEGUOTOJO REGLAMENTO (ES) dėl bepiločių orlaivių sistemų ir trečiųjų valstybių bepiločių orlaivių sistemų naudotojų PRIEDAS

Delegacijoms pridedamas dokumentas C(2019) 1821 final - Annex.

Pridedama: C(2019) 1821 final - Annex

EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2019 03 12
C(2019) 1821 final

ANNEX

PRIEDAS

**prie Komisijos deleguotojo reglamento dėl bepiločių orlaivių sistemų ir trečiųjų
valstybių bepiločių orlaivių sistemų naudotojų**

Komisijos deleguotasis reglamentas

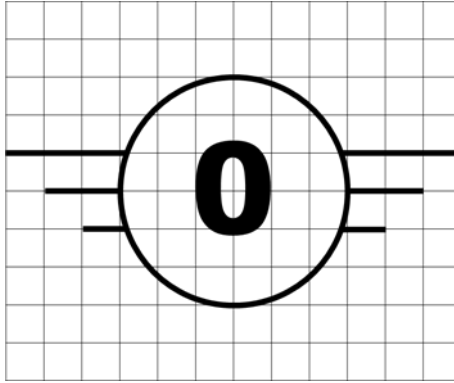
[...]

PRIEDAS

1 dalis

C0 klasės bepiločių orlaivių sistemai keliami reikalavimai

C0 klasės UAS paženkinama toliau nurodytu klasės identifikavimo ženklu ant bepiločio orlaivio:

C0 klasės UAS turi atitikti šiuos reikalavimus:

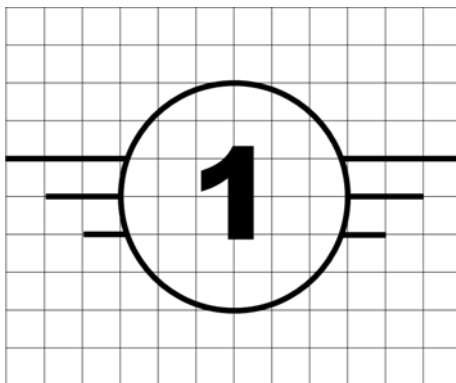
- (1) maksimali kilimo masė turi būti mažesnė kaip 250 g, įskaitant krovinį;
- (2) horizontaliojo skrydžio greitis turi būti ne didesnis kaip 19 m/s;
- (3) didžiausias pasiekiamas aukštis turi būti apribotas iki 120 m virš pakilimo vietos;
- (4) UAS eksploatacinės savybės, susijusios su stabilumu, manevringumu ir duomenų perdavimo ryšiu, turi būti tokios, kad nuotolinis pilotas pagal gamintojo nurodymus galėtų saugiai valdyti UAS visomis numatomomis jos naudojimo sąlygomis, įskaitant atvejus, kai sugenda viena, arba, jei taikytina, daugiau sistemų;
- (5) UAS turi būti suprojektuota ir sukonstruota taip, kad žmonių sužeidimai, kurie galėtų būti patirti naudojant UAS, būtų kuo mažesni, turi būti vengiama aštrių briaunų, nebent tai techniškai neišvengiama laikantis gerosios projektavimo ir gamybos praktikos. Jei naudojami oro sraigčiai, jie turi būti suprojektuoti taip, kad sužeidimai, kuriuos galėtų sukelti oro sraigto mentės, būtų kuo mažesni;
- (6) UAS turi būti varoma elektra, vardinė įtampa turi neviršyti 24 V nuolatinės srovės (DC) arba lygiavertės kintamosios srovės (AC) įtampos; pasiekiamų UAS dalių įtampa turi būti ne didesnė kaip 24 V DC arba lygiavertė AC įtampa; vidinė įtampa turi neviršyti 24 V DC arba lygiavertės AC įtampos, nebent būtų užtikrinta, kad dėl sukuriamos įtampos ir srovės nekils pavojaus ir nebus patirta žalingo elektros smūgio net ir pažeidus UAS;
- (7) jei yra įdiegtas sekamasis režimas, įjungus šią funkciją bepilotis orlaivis turi laikytis nuo nuotolinio piloto ne didesniu kaip 50 m atstumu ir užtikrinti nuotoliniam pilotui galimybę perimti valdymą;
- (8) UAS turi būti pateikiama rinkai su naudojimo vadovu, kuriame būtų:

- (a) nurodytos šios bepiločio orlaivio charakteristikos (bet nebūtinai apsiribojant tik jomis):
- bepiločio orlaivio klasė;
 - bepiločio orlaivio masė (pateikiamas standartinės konfigūracijos aprašymas) ir maksimali kilimo masė;
 - bendrosios leidžiamo krovinio charakteristikos, nurodant jo masę, sąsajas su bepiločiu orlaiviu ir kitus galimus apribojimus;
 - bepiločio orlaivio nuotolinio valdymo techninė ir programinė įranga;
 - bepiločio orlaivio veikimo nutrūkus duomenų perdavimo ryšiui aprašymas;
- (b) aiškūs naudojimo nurodymai;
- (c) naudojimo apribojimai (įskaitant, bet ne tik, meteorologines sąlygas ir naudojimą dieną ir (arba) naktį) ir
- (d) atitinkamas visų pavojų, susijusių su UAS naudojimu, aprašymas, pritaikytas prie naudotojo amžiaus;
- (9) prie UAS turi būti pridėtas Europos Sąjungos aviacijos saugos agentūros (EASA) informacinis pranešimas, kuriame būtų nurodyti pagal Reglamentą (ES) .../... [IR] taikomi apribojimai ir pareigos.
- (10) 4, 5 ir 6 punktai netaikomi UAS, kurios yra žaislai, apibrėžti Direktyvoje 2009/48/EB dėl žaislų saugos.

2 dalis

C1 klasės bepiločių orlaivių sistemai keliami reikalavimai

C1 klasės UAS paženklinama toliau nurodytu klasės identifikavimo ženklu ant bepiločio orlaivio:

C1 klasės UAS turi atitikti šiuos reikalavimus:

- (1) UAS turi būti pagaminta iš tokių medžiagų ir jos eksploatacinės ir fizinės savybės turi būti tokios, kad būtų užtikrinta, jog galutiniu greičiu atsitrenkus į žmogaus galvą jai perduodamas energijos kiekis būtų mažesnis kaip 80 J, arba maksimali kilimo masė turi būti mažesnė kaip 900 g, įskaitant krovinį;
- (2) horizontaliojo skrydžio greitis turi būti ne didesnis kaip 19 m/s;
- (3) didžiausias pasiekiamas aukštis turi būti apribotas iki 120 m virš pakilimo vietos arba turi būti įdiegta sistema, ribojanti pirmiau nurodytą aukštį iki 120 m virš paviršiaus arba pakilimo vietos arba nuotolinio piloto pasirenkamos vertės. Jeigu naudojama pasirenkama vertė, skrydžio metu nuotoliniam pilotui turi būti teikiama aiški informacija apie bepiločio orlaivio aukštį virš paviršiaus arba pakilimo vietos;
- (4) UAS eksploatacinės savybės, susijusios su stabilumu, manevringumu ir duomenų perdavimo ryšiu, turi būti tokios, kad nuotolinis pilotas pagal gamintojo nurodymus galėtų saugiai valdyti UAS visomis numatomomis jos naudojimo sąlygomis, įskaitant atvejus, kai sugenda viena arba, jei taikytina, daugiau sistemų;
- (5) turi būti užtikrintas būtinas mechaninis stiprumas, kuriuo būtų atsižvelgta į visus reikiamus saugos veiksnius ir, jei taikytina, užtikrintas gebėjimas išlaikyti bet kokią įtempį, veikiantį naudojamą UAS, išvengiant lūžimo arba deformacijos, dėl kurių sumažėtų bepiločio orlaivio skrydžio sauga;
- (6) UAS turi būti suprojektuota ir sukonstruota taip, kad žmonių sužeidimai, kurie galėtų būti patirti naudojant UAS, būtų kuo mažesni, turi būti vengiama aštrių briaunų, nebent tai techniškai neišvengiama laikantis gerosios projektavimo ir gamybos praktikos. Jei naudojami oro sraigčiai, jie turi būti suprojektuoti taip, kad sužeidimai, kuriuos galėtų sukelti oro sraigto mentės, būtų kuo mažesni;
- (7) nutrūkus duomenų perdavimo ryšiui turi būti taikomas patikimas iš anksto žinomas metodas, kuriuo būtų atkuriamas bepiločio orlaivio duomenų perdavimo ryšys arba pabaigiamas bepiločio orlaivio skrydis, sumažinant poveikį trečiosioms šalims ore ir ant žemės;
- (8) jeigu tai ne bepilotis orlaivis su nejudamaisiais sparnais, pagal 13 dalį nustatytas garantuotasis A svertinis garso galios lygis L_{WA} turi neviršyti 15 dalyje nustatytų lygių;
- (9) jeigu tai ne bepilotis orlaivis su nejudamaisiais sparnais, pagal 14 dalies reikalavimus ant bepiločio orlaivio ir (arba) jo pakuotės turi būti nurodytas garantuotasis A svertinis garso galios lygis;
- (10) UAS turi būti varoma elektra, vardinė įtampa turi neviršyti 24 V DC arba lygiavertės AC įtampos; pasiekiamų UAS dalių įtampa turi būti ne didesnė kaip 24 V DC arba lygiavertė AC įtampa; vidinė įtampa turi neviršyti 24 V DC arba lygiavertės AC įtampos, nebent būtų užtikrinta, kad dėl sukuriamos įtampos ir srovės nekils pavojaus ir nebus patirta žalingo elektros smūgio net ir pažeidus UAS;
- (11) UAS turi būti aiškiai paženklinta unikaliu fiziniu serijos numeriu, atitinkančiu standartą ANSI/CTA-2063 *Small Unmanned Aerial Systems Serial Numbers* („Mažų bepiločių orlaivių sistemų serijos numeriai“);

- (12) turi būti įdiegta tiesioginio nuotolinio identifikavimo sistema, kuri atitiktų tokius reikalavimus:
- (a) užtikrintų galimybę pagal Reglamento (ES) .../... [IR] 14 straipsnį įkelti UAS naudotojo registracijos numerį ir tik pagal registracijos sistemos palaikomą procedūrą;
 - (b) realiuoju laiku visą skrydžio laiką užtikrintų, kad iš bepiločio orlaivio pagal atvirą dokumentais patvirtintą duomenų perdavimo protokolą periodiškai būtų tiesiogiai perduodami toliau nurodyti duomenys, kuriuos tame ryšio diapazone galėtų tiesiogiai priimti esami mobilieji įrenginiai:
 - i UAS naudotojo registracijos numeris;
 - ii unikalus fizinis bepiločio orlaivio serijos numeris, atitinkantis standartą ANSI/CTA-2063;
 - iii bepiločio orlaivio geografinė padėtis ir jo aukštis virš paviršiaus arba pakilimo vietos;
 - iv bepiločio orlaivio kursas, išmatuotas laikrodžio rodyklės judėjimo kryptimi nuo tikrosios šiaurės krypties, ir greitis žemės atžvilgiu; ir
 - v nuotolinio piloto geografinė padėtis arba, jeigu ji nežinoma, pakilimo vietos geografinė padėtis;
 - (c) užtikrintų, kad naudotojas negalėtų pakeisti b punkto ii, iii, iv ir v papunkčiuose nurodytų duomenų;
- (13) turi būti įdiegta geografinio orientavimo sistema, kuri atitiktų tokius reikalavimus:
- (a) turėtų sąsają duomenims su informacija apie oro erdvės ribas, susijusias su bepiločio orlaivio padėtimi ir aukščiu, nustatytas pagal geografinės zonas, kaip apibrėžta Reglamento (ES) .../... [IR] 15 straipsnyje, įkelti ir atnaujinti, užtikrinančią, kad nepablogėtų tų duomenų įkėlimo arba atnaujinimo procesas ir nesumažėtų jų patikimumas;
 - (b) įspėtų nuotolinį pilotą apie nustatytą galimą oro erdvės ribų pažeidimą ir
 - (c) informuotų nuotolinį pilotą apie bepiločio orlaivio būklę ir įspėtų, kai jo padėties nustatymo arba navigacijos sistemos negali užtikrinti tinkamo geografinio orientavimo sistemos veikimo;
- (14) jeigu bepiločiame orlaivyje yra įdiegta funkcija, ribojanti jo galimybę patekti į tam tikras oro erdvės zonas arba dalis, ši funkcija turi veikti taip, kad būtų užtikrinta sklandi jos sąveika su bepiločio orlaivio skrydžio valdymo sistema, neigiamai nepaveikiant skrydžio saugos; be to, nuotolinis pilotas turi būti aiškiai informuojamas apie atvejus, kai ši funkcija neleidžia bepiločiam orlaiviui patekti į minėtas oro erdvės zonas arba dalis;

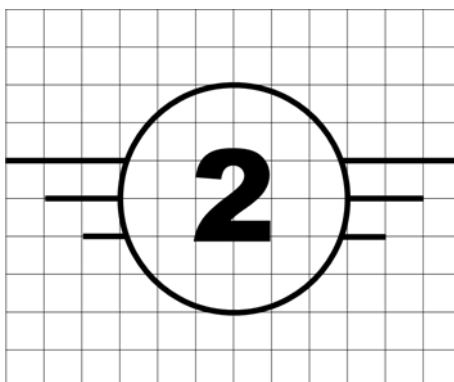
- (15) UAS turi aiškiai įspėti nuotolinį pilotą, kai bepiločio orlaivio arba jo valdymo stoties baterija nusenka iki žemo lygio, kad nuotolinis pilotas turėtų pakankamai laiko saugiai nutupdyti bepilotį orlaivį;
- (16) turi būti įrengti žibintai, užtikrinantys galimybę:
- (a) valdyti bepilotį orlaivį;
 - (b) pastebėti bepilotį orlaivį naktį, naudojant tokią žibintų konstrukciją, kad ant žemės esantis asmuo galėtų atskirti bepilotį orlaivį nuo pilotuojamo orlaivio;
- (17) jei yra įdiegtas sekamasis režimas, įjungus šią funkciją bepilotis orlaivis turi laikytis nuo nuotolinio piloto ne didesniu kaip 50 m atstumu ir užtikrinti nuotoliniam pilotui galimybę perimti valdymą;
- (18) UAS turi būti pateikiama rinkai su naudojimo vadovu, kuriame būtų:
- (a) nurodytos šios bepiločio orlaivio charakteristikos (bet nebūtinai apsiribojant tik jomis):
 - bepiločio orlaivio klasė;
 - bepiločio orlaivio masė (pateikiamas standartinės konfigūracijos aprašymas) ir maksimali kilimo masė;
 - bendrosios leidžiamo krovinio charakteristikos, nurodant jo masę, sąsajas su bepiločiu orlaiviu ir kitus galimus apribojimus;
 - bepiločio orlaivio nuotolinio valdymo techninė ir programinė įranga;
 - nuoroda į duomenų perdavimo protokolą, taikomą tiesioginio nuotolinio identifikavimo signalui skleisti;
 - garso galios lygis;
 - bepiločio orlaivio veikimo nutrūkus duomenų perdavimo ryšiui aprašymas;
 - (b) aiškūs naudojimo nurodymai;
 - (c) oro erdvės apribojimų įkėlimo procedūra;
 - (d) techninės priežiūros nurodymai;
 - (e) nesklandumų šalinimo procedūros;
 - (f) naudojimo apribojimai (įskaitant, bet ne tik, meteorologines sąlygas ir naudojimą dieną ir (arba) naktį) ir
 - (g) atitinkamas visų pavojų, susijusių su UAS naudojimu, aprašymas;

- (19) prie UAS turi būti pridėtas Europos Sąjungos aviacijos saugos agentūros (EASA) informacinis pranešimas, kuriame būtų nurodyti pagal ES teisę taikomi apribojimai ir pareigos.

3 dalis

C2 klasės bepiločių orlaivių sistemai keliami reikalavimai

C2 klasės UAS paženkinama toliau nurodytu klasės identifikavimo ženklu ant bepiločio orlaivio:

C2 klasės UAS turi atitikti šiuos reikalavimus:

- (1) maksimali kilimo masė turi būti mažesnė kaip 4 kg, įskaitant krovinį;
- (2) didžiausias pasiekiamas aukštis turi būti apribotas iki 120 m virš pakilimo vietos arba turi būti įdiegta sistema, ribojanti pirmiau nurodytą aukštį iki 120 m virš paviršiaus arba pakilimo vietos arba nuotolinio piloto pasirenkamos vertės. Jeigu naudojama pasirenkama vertė, skrydžio metu nuotoliniam pilotui turi būti teikiama aiški informacija apie bepiločio orlaivio aukštį virš paviršiaus arba pakilimo vietos;
- (3) UAS eksploatacinės savybės, susijusios su stabilumu, manevringumu ir duomenų perdavimo ryšiu, turi būti tokios, kad pakankamai kompetentingas nuotolinis pilotas, kaip apibrėžta Reglamente (ES) .../... [IR], pagal gamintojo nurodymus galėtų saugiai valdyti UAS visomis numatomomis jos naudojimo sąlygomis, įskaitant atvejus, kai sugenda viena arba, jei taikytina, daugiau sistemų;
- (4) turi būti užtikrintas būtinas mechaninis stiprumas, kuriuo būtų atsižvelgta į visus reikiamus saugos veiksnius ir, jei taikytina, užtikrintas gebėjimas išlaikyti bet kokią įtempį, veikiantį naudojamą UAS, išvengiant lūžimo arba deformacijos, dėl kurio (-ios) sumažėtų bepiločio orlaivio skrydžio sauga;
- (5) pririšamojo bepiločio orlaivio ištempto lyno ilgis turi būti mažesnis kaip 50 m, o mechaninis stiprumas turi būti:
 - (a) sunkesnio už orą orlaivio – ne mažiau kaip 10 kartų didesnis už tokio orlaivio svorį, esant didžiausiajai masei;

- (b) lengvesnio už orą orlaivio – ne mažiau kaip keturis kartus didesnis už jėgą, veikiančią esant didžiausiajai statinei traukai ir didžiausiojo leidžiamojo vėjo greičio skrydžio metu sukuriama aerodinaminei jėgai;
- (6) UAS turi būti suprojektuota ir sukonstruota taip, kad žmonių sužeidimai, kurie galėtų būti patirti naudojant UAS, būtų kuo mažesni, turi būti vengiama aštrių briaunų, nebent tai techniškai neišvengiama laikantis gerosios projektavimo ir gamybos praktikos. Jei naudojami oro sraigčiai, jie turi būti suprojektuoti taip, kad sužeidimai, kuriuos galėtų sukelti oro sraigto mentės, būtų kuo mažesni;
- (7) jeigu tai ne pririšamasis bepilotis orlaivis, nutrūkus duomenų perdavimo ryšiui turi būti taikomas patikimas iš anksto žinomas metodas, kuriuo būtų atkuriamas bepiločio orlaivio duomenų perdavimo ryšys arba pabaigiamas bepiločio orlaivio skrydis sumažinant poveikį trečiosioms šalims ore ir ant žemės;
- (8) jeigu tai ne pririšamasis bepilotis orlaivis, turi būti įdiegta duomenų perdavimo ryšio linija, apsaugota nuo neteisėtos prieigos prie valdymo funkcijų;
- (9) jeigu tai ne bepilotis orlaivis su nejudamaisiais sparnais, turi būti įdiegtas mažo greičio režimas, kurį pilotas galėtų pasirinkti ir kuriuo veikdamas bepilotis orlaivis galėtų skristi ne didesniu kaip 3 m/s kreiseriniu greičiu;
- (10) jeigu tai ne bepilotis orlaivis su nejudamaisiais sparnais, pagal 13 dalį nustatytas garantuotasis A svertinis garso galios lygis L_{WA} turi neviršyti 15 dalyje nustatytų lygių;
- (11) jeigu tai ne bepilotis orlaivis su nejudamaisiais sparnais, pagal 14 dalies reikalavimus ant bepiločio orlaivio ir (arba) jo pakuotės turi būti nurodytas garantuotasis A svertinis garso galios lygis;
- (12) UAS turi būti varoma elektra, vardinė įtampa turi neviršyti 48 V DC arba lygiavertės AC įtampos; pasiekiamų UAS dalių įtampa turi būti ne didesnė kaip 48 V DC arba lygiavertė AC įtampa; vidinė įtampa turi neviršyti 48 V DC arba lygiavertės AC įtampos, nebent būtų užtikrinta, kad dėl sukuriamos įtampos ir srovės nekils pavojaus ir nebus patirta žalingo elektros smūgio net ir pažeidus UAS;
- (13) UAS turi būti aiškiai paženklinta unikaliu fiziniu serijos numeriu, atitinkančiu standartą ANSI/CTA-2063 *Small Unmanned Aerial Systems Serial Numbers*;
- (14) jeigu tai ne pririšamasis bepilotis orlaivis, turi būti įdiegta tiesioginio nuotolinio identifikavimo sistema, kuri atitiktų tokius reikalavimus:
- (a) užtikrintą galimybę pagal Reglamento (ES) .../... [IR] 14 straipsnį įkelti UAS naudotojo registracijos numerį ir tik pagal registracijos sistemos palaikomą procedūrą;
- (b) realiuoju laiku visą skrydžio laiką užtikrintą, kad iš bepiločio orlaivio pagal atvirą dokumentais patvirtintą duomenų perdavimo protokolą periodiškai būtų tiesiogiai perduodami toliau nurodyti duomenys, kuriuos tame ryšio diapazone galėtų tiesiogiai priimti esami mobilieji įrenginiai:
- i UAS naudotojo registracijos numeris;

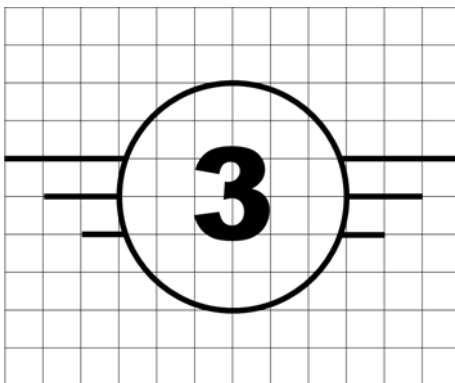
- ii unikalus fizinis bepiločio orlaivio serijos numeris, atitinkantis standartą ANSI/CTA-2063;
 - iii bepiločio orlaivio geografinė padėtis ir jo aukštis virš paviršiaus arba pakilimo vietos;
 - iv bepiločio orlaivio kursas, išmatuotas laikrodžio rodyklės judėjimo kryptimi nuo tikrosios šiaurės krypties, ir greitis žemės atžvilgiu; ir
 - v nuotolinio piloto geografinė padėtis;
 - (c) užtikrintų, kad naudotojas negalėtų pakeisti b punkto ii, iii, iv ir v papunkčiuose nurodytų duomenų;
- (15) turi būti įdiegta geografinio orientavimo funkcija, kuri užtikrintų:
- (a) sąsają duomenims su informacija apie oro erdvės ribas, susijusias su bepiločio orlaivio padėtimi ir aukščiu, nustatytas pagal geografinės zonos, kaip apibrėžta Reglamento (ES) .../... [IR] 15 straipsnyje, įkelti ir atnaujinti, užtikrinančią, kad nepablogėtų tų duomenų įkėlimo arba atnaujinimo procesas ir nesumažėtų jų patikimumas;
 - (b) nuotolinio piloto įspėjimą apie nustatytą galimą oro erdvės ribų pažeidimą ir
 - (c) nuotolinio piloto informavimą apie bepiločio orlaivio būklę ir įspėjimą, kai jo padėties nustatymo arba navigacijos funkcijos negali užtikrinti tinkamo geografinio orientavimo sistemos veikimo;
- (16) jeigu bepiločiame orlaivyje yra įdiegta funkcija, ribojanti jo galimybę patekti į tam tikras oro erdvės zonas arba dalis, ši funkcija turi veikti taip, kad būtų užtikrinta sklandi jos sąveika su bepiločio orlaivio skrydžio valdymo sistema, neigiamai nepaveikiant skrydžio saugos; be to, nuotolinis pilotas turi būti aiškiai informuojamas apie atvejus, kai ši funkcija neleidžia bepiločiam orlaiviui patekti į minėtas oro erdvės zonas arba dalis;
- (17) UAS turi aiškiai įspėti nuotolinį pilotą, kai bepiločio orlaivio arba jo valdymo stoties baterija nusenka iki žemo lygio, kad nuotolinis pilotas turėtų pakankamai laiko saugiai nutupdyti bepilotį orlaivį;
- (18) turi būti įrengti žibintai, užtikrinantys galimybę:
- (1) valdyti bepilotį orlaivį;
 - (2) pastebėti bepilotį orlaivį naktį, naudojant tokią žibintų konstrukciją, kad ant žemės esantis asmuo galėtų atskirti bepilotį orlaivį nuo pilotuojamo orlaivio;
- (19) UAS turi būti pateikiama rinkai su naudojimo vadovu, kuriame būtų:
- (a) nurodytos šios bepiločio orlaivio charakteristikos (bet nebūtinai apsiribojant tik jomis):
 - bepiločio orlaivio klasė;

- bepiločio orlaivio masė (pateikiamas standartinės konfigūracijos aprašymas) ir maksimali kilimo masė;
 - bendrosios leidžiamo krovinio charakteristikos, nurodant jo masę, sąsajas su bepiločiu orlaiviu ir kitus galimus apribojimus;
 - bepiločio orlaivio nuotolinio valdymo techninė ir programinė įranga;
 - nuoroda į duomenų perdavimo protokolą, taikomą tiesioginio nuotolinio identifikavimo signalui skleisti;
 - garso galios lygis;
 - bepiločio orlaivio veikimo nutrūkus duomenų perdavimo ryšiui aprašymas;
- (b) aiškūs naudojimo nurodymai;
- (c) oro erdvės apribojimų įkėlimo procedūra;
- (d) techninės priežiūros nurodymai;
- (e) nesklandumų šalinimo procedūros;
- (f) naudojimo apribojimai (įskaitant, bet ne tik, meteorologines sąlygas ir naudojimą dieną ir (arba) naktį) ir
- (g) atitinkamas visų pavojų, susijusių su UAS naudojimu, aprašymas;
- (20) prie UAS turi būti pridėtas EASA informacinis pranešimas, kuriame būtų nurodyti pagal ES teisę taikomi apribojimai ir pareigos.

4 dalis

C3 klasės bepiločių orlaivių sistemai keliami reikalavimai

C3 klasės UAS paženklinama toliau nurodytu klasės identifikavimo ženklu ant bepiločio orlaivio:

C3 klasės UAS turi atitikti šiuos reikalavimus:

- (1) maksimali kilimo masė turi būti mažesnė kaip 25 kg, įskaitant krovinį, o didžiausias būdingas matmuo – mažesnis kaip 3 m;
- (2) didžiausias pasiekiamas aukštis turi būti apribotas iki 120 m virš pakilimo vietos arba turi būti įdiegta sistema, ribojanti pirmiau nurodytą aukštį iki 120 m virš paviršiaus arba pakilimo vietos arba nuotolinio piloto pasirenkamos vertės. Jeigu naudojama pasirenkama vertė, skrydžio metu nuotoliniam pilotui turi būti teikiama aiški informacija apie bepiločio orlaivio aukštį virš paviršiaus arba pakilimo vietos;
- (3) UAS eksploatacinės savybės, susijusios su stabilumu, manevringumu ir duomenų perdavimo ryšiu, turi būti tokios, kad pakankamai kompetentingas pilotas, kaip apibrėžta Reglamente (ES) .../... [IR], pagal gamintojo nurodymus galėtų saugiai valdyti UAS visomis numatomomis jos naudojimo sąlygomis, įskaitant atvejus, kai sugenda viena arba, jei taikytina, daugiau sistemų;
- (4) pririšamojo bepiločio orlaivio ištempto lyno ilgis turi būti ne didesnis kaip 50 m, o mechaninis stiprumas turi būti:
 - (a) sunkesnio už orą orlaivio – ne mažiau kaip 10 kartų didesnis už tokio orlaivio svorį, esant didžiausiajai masei;
 - (b) lengvesnio už orą orlaivio – ne mažiau kaip keturis kartus didesnis už jėgą, veikiančią esant didžiausiajai statinei traukai ir didžiausiojo leidžiamojo vėjo greičio skrydžio metu sukuriama aerodinaminei jėgai;
- (5) jeigu tai ne pririšamasis bepilotis orlaivis, nutrūkus duomenų perdavimo ryšiui turi būti taikomas patikimas iš anksto žinomas metodas, kuriuo būtų atkuriamas bepiločio orlaivio duomenų perdavimo ryšys arba pabaigiamas bepiločio orlaivio skrydis, sumažinant poveikį trečiosioms šalims ore ir ant žemės;
- (6) jeigu tai ne bepilotis orlaivis su nejudamaisiais sparnais, pagal 14 dalies reikalavimus ant bepiločio orlaivio ir (arba) jo pakuotės turi būti nurodytas pagal 13 dalį nustatytas garantuotasis A svertinis garso galios lygis L_{WA} ;
- (7) UAS turi būti varoma elektra, vardinė įtampa turi neviršyti 48 V DC arba lygiavertės AC įtampos; pasiekiamų UAS dalių įtampa turi būti ne didesnė kaip 48 V DC arba lygiavertė AC įtampa; vidinė įtampa turi neviršyti 48 V DC arba lygiavertės AC įtampos, nebent būtų užtikrinta, kad dėl sukuriamos įtampos ir srovės nekils pavojaus ir nebus patirta žalingo elektros smūgio net ir pažeidus UAS;
- (8) UAS turi būti aiškiai paženklinta unikaliu fiziniu serijos numeriu, atitinkančiu standartą ANSI/CTA-2063 *Small Unmanned Aerial Systems Serial Numbers*;
- (9) jeigu tai ne pririšamasis bepilotis orlaivis, turi būti įdiegta tiesioginio nuotolinio identifikavimo sistema, kuri atitiktų tokius reikalavimus:
 - (a) užtikrintų galimybę pagal Reglamento (ES) .../... [IR] 14 straipsnį įkelti UAS naudotojo registracijos numerį ir tik pagal registracijos sistemos palaikomą procedūrą;
 - (b) realiuoju laiku visą skrydžio laiką užtikrintų, kad iš bepiločio orlaivio pagal atvirą dokumentais patvirtintą duomenų perdavimo protokolą periodiškai būtų

tiesiogiai perduodami toliau nurodyti duomenys, kuriuos tame ryšio diapazone galėtų tiesiogiai priimti esami mobilieji įrenginiai:

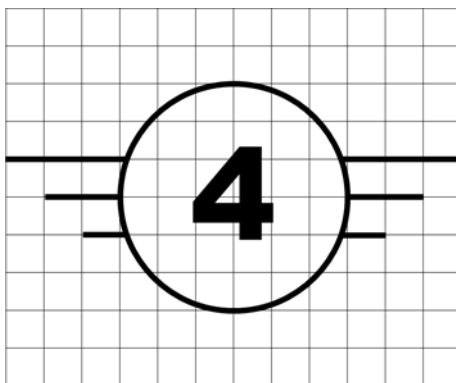
- i UAS naudotojo registracijos numeris;
 - ii unikalus fizinis bepiločio orlaivio serijos numeris, atitinkantis standartą ANSI/CTA-2063;
 - iii bepiločio orlaivio geografinė padėtis ir jo aukštis virš paviršiaus arba pakilimo vietos;
 - iv bepiločio orlaivio kursas, išmatuotas laikrodžio rodyklės judėjimo kryptimi nuo tikrosios šiaurės krypties, ir greitis žemės atžvilgiu; ir
 - v nuotolinio piloto geografinė padėtis;
- (c) užtikrintų, kad naudotojas negalėtų pakeisti b punkto ii, iii, iv ir v papunkčiuose nurodytų duomenų;
- (10) turi būti įdiegta geografinio orientavimo funkcija, kuri užtikrintų:
- (a) sąsają duomenims su informacija apie oro erdvės ribas, susijusias su bepiločio orlaivio padėtimi ir aukščiu, nustatytas pagal geografinės zonos, kaip apibrėžta Reglamento (ES) .../... [IR] 15 straipsnyje, įkelti ir atnaujinti, užtikrinančią, kad nepablogėtų tų duomenų įkėlimo arba atnaujinimo procesas ir nesumažėtų jų patikimumas;
 - (b) nuotolinio piloto įspėjimą apie nustatytą galimą oro erdvės ribų pažeidimą ir
 - (c) nuotolinio piloto informavimą apie bepiločio orlaivio būklę ir įspėtų, kai jo padėties nustatymo arba navigacijos funkcijos negali užtikrinti tinkamo geografinio orientavimo sistemos veikimo;
- (11) jeigu bepiločiame orlaivyje yra įdiegta funkcija, ribojanti jo galimybę patekti į tam tikras oro erdvės zonas arba dalis, ši funkcija turi veikti taip, kad būtų užtikrinta sklandi jos sąveika su bepiločio orlaivio skrydžio valdymo sistema, neigiamai nepaveikiant skrydžio saugos; be to, nuotolinis pilotas turi būti aiškiai informuojamas apie atvejus, kai ši funkcija neleidžia bepiločiam orlaiviui patekti į minėtas oro erdvės zonas arba dalis;
- (12) jeigu tai ne pririšamasis bepilotis orlaivis, turi būti įdiegta duomenų perdavimo ryšio linija, apsaugota nuo neteisėtos prieigos prie valdymo funkcijų;
- (13) UAS turi aiškiai įspėti nuotolinį pilotą, kai bepiločio orlaivio arba jo valdymo stoties baterija nusenka iki žemo lygio, kad nuotolinis pilotas turėtų pakankamai laiko saugiai nutupdyti bepilotį orlaivį;
- (14) turi būti įrengti žibintai, užtikrinantys galimybę:
- (1) valdyti bepilotį orlaivį;
 - (2) pastebėti bepilotį orlaivį naktį, naudojant tokią žibintų konstrukciją, kad ant žemės esantis asmuo galėtų atskirti bepilotį orlaivį nuo pilotuojamo orlaivio;

- (15) UAS turi būti pateikiama rinkai su naudojimo vadovu, kuriame būtų:
- (a) nurodytos šios bepiločio orlaivio charakteristikos (bet nebūtinai apsiribojant tik jomis):
 - bepiločio orlaivio klasė;
 - bepiločio orlaivio masė (pateikiamas standartinės konfigūracijos aprašymas) ir maksimali kilimo masė;
 - bendrosios leidžiamo krovinio charakteristikos, nurodant jo masę, sąsajas su bepiločiu orlaiviu ir kitus galimus apribojimus;
 - bepiločio orlaivio nuotolinio valdymo techninė ir programinė įranga;
 - nuoroda į duomenų perdavimo protokolą, taikomą tiesioginio nuotolinio identifikavimo signalui skleisti;
 - garso galios lygis;
 - bepiločio orlaivio veikimo nutrūkus duomenų perdavimo ryšiui aprašymas;
 - (b) aiškūs naudojimo nurodymai;
 - (c) oro erdvės apribojimų įkėlimo procedūra;
 - (d) techninės priežiūros nurodymai;
 - (e) nesklandumų šalinimo procedūros;
 - (f) naudojimo apribojimai (įskaitant, bet ne tik, meteorologines sąlygas ir naudojimą dieną ir (arba) naktį) ir
 - (g) atitinkamas visų pavojų, susijusių su UAS naudojimu, aprašymas;
- (16) prie UAS turi būti pridėtas EASA informacinis pranešimas, kuriame būtų nurodyti pagal ES teisę taikomi apribojimai ir pareigos.

5 dalis

C4 klasės bepiločių orlaivių sistemai keliami reikalavimai

C4 klasės UAS aiškiai paženklinama toliau nurodytu identifikavimo ženklu ant bepiločio orlaivio:

C4 klasės UAS turi atitikti šiuos reikalavimus:

- (1) maksimali kilimo masė turi būti mažesnė kaip 25 kg, įskaitant krovinį;
- (2) UAS turi būti saugiai valdoma ir manevruojama, kad nuotolinis pilotas pagal gamintojo nurodymus galėtų saugiai valdyti UAS visomis numatomomis jos naudojimo sąlygomis, įskaitant atvejus, kai sugenda viena, arba, jei taikytina, daugiau sistemų;
- (3) neturi leisti naudoti automatinio valdymo režimų, išskyrus tokius, kurie padeda stabilizuoti skrydį, nedarydami tiesioginio poveikio trajektorijai, ir valdyti bepilotį orlaivį nutrūkus ryšiui, jeigu yra iš anksto nustatyta fiksuota skrydžio valdymo priemonių vieta nutrūkus ryšiui;
- (4) UAS turi būti pateikiama rinkai su naudojimo vadovu, kuriame būtų:
 - (a) nurodytos šios bepiločio orlaivio charakteristikos (bet nebūtinai apsiribojant tik jomis):
 - bepiločio orlaivio klasė;
 - bepiločio orlaivio masė (pateikiamas standartinės konfigūracijos aprašymas) ir maksimali kilimo masė;
 - bendrosios leidžiamo krovinio charakteristikos, nurodant jo masę, sąsajas su bepiločiu orlaiviu ir kitus galimus apribojimus;
 - bepiločio orlaivio nuotolinio valdymo techninė ir programinė įranga;
 - bepiločio orlaivio veikimo nutrūkus duomenų perdavimo ryšiui aprašymas;
 - (b) aiškūs naudojimo nurodymai;
 - (c) techninės priežiūros nurodymai;
 - (d) nesklandumų šalinimo procedūros;
 - (e) naudojimo apribojimai (įskaitant, bet ne tik, meteorologines sąlygas ir naudojimą dieną ir (arba) naktį) ir

- (f) atitinkamas visų pavojų, susijusių su UAS naudojimu, aprašymas;
- (5) prie UAS turi būti pridėtas EASA informacinis pranešimas, kuriame būtų nurodyti pagal ES teisę taikomi apribojimai ir pareigos.

6 dalis

Tiesioginio nuotolinio identifikavimo priedui keliami reikalavimai

Tiesioginio nuotolinio identifikavimo priedas turi atitikti šiuos reikalavimus:

- (1) užtikrinti galimybę pagal Reglamento (ES) .../... [IR] 14 straipsnį įkelti UAS naudotojo registracijos numerį ir tik pagal registracijos sistemos palaikomą procedūrą;
- (2) būti aiškiai paženklintas fiziniu serijos numeriu, atitinkančiu standartą ANSI/CTA-2063 *Small Unmanned Aerial Systems Serial Numbers*, pateikiamu ant jo paties ir ant jo pakuotės arba jo naudojimo vadove;
- (3) realiuoju laiku visą skrydžio laiką užtikrinti, kad iš bepiločio orlaivio pagal atvirą dokumentais patvirtintą duomenų perdavimo protokolą periodiškai būtų tiesiogiai perduodami toliau nurodyti duomenys, kuriuos tame ryšio diapazone galėtų tiesiogiai priimti esami mobilieji įrenginiai:
 - i UAS naudotojo registracijos numeris;
 - ii unikalus fizinis priedo serijos numeris, atitinkantis standartą ANSI/CTA-2063;
 - iii bepiločio orlaivio geografinė padėtis ir jo aukštis virš paviršiaus arba pakilimo vietos;
 - iv bepiločio orlaivio kursas, išmatuotas laikrodžio rodyklės judėjimo kryptimi nuo tikrosios šiaurės krypties, ir greitis žemės atžvilgiu; ir
 - v nuotolinio piloto geografinė padėtis arba, jeigu ji nežinoma, pakilimo vietos geografinė padėtis;
- (4) užtikrinti, kad naudotojas negalėtų pakeisti 3 punkto ii, iii, iv ir v papunkčiuose nurodytų duomenų;
- (5) rinkai būti pateikiamas su naudojimo vadovu, kuriame būtų nurodytas duomenų perdavimo protokolai, taikomas tiesioginio nuotolinio identifikavimo signalui skleisti, ir pateikti nurodymai kaip:
 - (a) įrengti modulį bepiločiame orlaivyje;
 - (b) įkelti UAS naudotojo registracijos numerį.

7 dalis

Atitikties vertinimo A modulis. Gamybos vidaus kontrolė

1. Gamybos vidaus kontrolė yra atitikties vertinimo procedūra, kurią taikydamas gamintojas įvykdo šios dalies 2, 3 ir 4 punktuose nustatytas pareigas ir, prisiimdamas visą atsakomybę, užtikrina ir patvirtina, kad atitinkami gaminiai atitinka jiems taikomus reikalavimus, nustatytus 1, 5 arba 6 dalyje.
2. Techniniai dokumentai

Gamintojas parengia techninius dokumentus pagal šio reglamento 17 straipsnį.
3. Gamyba

Gamintojas imasi visų būtinų priemonių, kad gamybos procesu ir jo stebėseną būtų užtikrinta pagaminto gaminio atitiktis šios dalies 2 punkte nurodytiems techniniams dokumentams ir jam taikomiems reikalavimams, nustatytiems 1, 5 arba 6 dalyje.
4. Ženklinimas CE ženklu ir ES atitikties deklaracija
 - (1) Pagal šio reglamento 15 ir 16 straipsnius gamintojas kiekvieną gaminį, kuris atitinka jam taikomus reikalavimus, nustatytus 1, 5 arba 6 dalyje, paženkлина CE ženklu ir, jeigu taikytina, bepiločio orlaivio klasės identifikavimo ženklu.
 - (2) Gamintojas parengia rašytinę kiekvieno gaminio modelio ES atitikties deklaraciją ir kartu su techniniais dokumentais saugo ją 10 metų po gaminio pateikimo rinkai dienos, kad nacionalinės institucijos galėtų ją patikrinti. ES atitikties deklaracijoje aiškiai nurodomas gaminys, kuriam ji parengta.
Atitinkamoms institucijoms paprašius, joms pateikiama ES atitikties deklaracijos kopija.
5. Įgaliotasis atstovas

4 punkte nustatytas gamintojų pareigas jų vardu ir atsakomybe gali vykdyti įgaliotasis atstovas, jeigu tos pareigos yra nurodytos įgaliojime.

8 dalis

Atitikties vertinimo B ir C moduliai. ES tipo tyrimas ir gamybos vidaus kontrolė pagrįsta tipo atitiktis, kaip nustatyta Sprendimo Nr. 768/2008/EB II priede

Kai daroma nuoroda į šią dalį, atitikties vertinimo procedūra vykdoma pagal šioje dalyje pateiktus B (ES tipo tyrimas) ir C (gamybos vidaus kontrolė pagrįsta tipo atitiktis) modulius.

B modulis

ES tipo tyrimas

1. ES tipo tyrimas yra atitikties vertinimo procedūros dalis, kurios metu notifikuotoji įstaiga tiria techninį gaminio projektą, taip pat patikrina ir patvirtina, kad techninis gaminio projektas atitinka taikomus reikalavimus, nustatytus 1–6 dalyse.
2. ES tipo tyrimas atliekamas kaip gaminio atitikties techniniam projektui vertinimas atliekant techninių dokumentų ir 3 punkte nurodytų patvirtinamųjų duomenų tyrimą ir numatomos produkcijos tipinių pavyzdžių arba vienos ar daugiau svarbiausių gaminio dalių tyrimą (apimančią produkcijos tipą ir projekto tipą).
3. Vienai pasirinktai notifikuotajai įstaigai gamintojas pateikia ES tipo tyrimo paraišką.

Paraiškoje pateikiama:

- (1) gamintojo pavadinimas ir adresas, o jei paraišką pateikia įgaliotasis atstovas – ir to atstovo pavadinimas (arba vardas ir pavardė) ir adresas;
- (2) rašytinis pareiškimas, kad tokia pati paraiška nebuvo pateikta jokiai kitai notifikuotajai įstaigai;
- (3) techniniai dokumentai. Techniniai dokumentai parengiami taip, kad jais remiantis būtų galima įvertinti gaminio atitiktį taikomiems šio reglamento reikalavimams, ir juose pateikiama tinkama pavojaus (-ų) analizė ir įvertinimas. Techniniuose dokumentuose, kai taikytina, turi būti šio reglamento 17 straipsnyje nustatyti elementai;
- (4) numatomos produkcijos tipiniai pavyzdžiai. Notifikuotoji įstaiga gali prašyti pateikti daugiau pavyzdžių, jeigu jų reikia bandymų programai įvykdyti;
- (5) techninio projekto sprendinio tinkamumą patvirtinantys duomenys. Pateikiant tuos patvirtinamuosius duomenis nurodomi visi naudoti dokumentai, visų pirma tais atvejais, kai atitinkami darnieji standartai ir (arba) techninės specifikacijos nebuvo taikomi (-os) arba buvo taikomi (-os) ne visa apimtimi. Prireikus į patvirtinamuosius duomenis įtraukiami atitinkamoje gamintojo laboratorijoje pagal kitas atitinkamas technines specifikacijas arba kitoje bandymų laboratorijoje jo vardu ir jo atsakomybe atliktų bandymų rezultatai.

4. Notifikuotoji įstaiga:

gaminio atžvilgiu:

- (1) išnagrinėja techninius dokumentus ir patvirtinamuosius duomenis, kad įvertintų gaminio techninio projekto tinkamumą;

pavyzdžio (-ių) atžvilgiu:

- (2) patikrina, ar pavyzdys (-džiai) pagamintas (-i) pagal techninius dokumentus, ir nustato, kurios dalys buvo suprojektuotos pagal taikytinas atitinkamų darniųjų standartų ir (arba) techninių specifikacijų nuostatas, o kurios – netaikant atitinkamų tų standartų nuostatų;
- (3) jei gamintojas nusprendė taikyti atitinkamuose darniuosiuose standartuose ir (arba) techninėse specifikacijose nustatytus sprendimus, atlieka reikiamus

tyrimus ir bandymus arba paveda juos atlikti, kad būtų patikrinta, ar šie sprendimai buvo taikomi tinkamai;

(4) jei atitinkamuose darniuosiuose standartuose ir (arba) techninėse specifikacijose nustatyti sprendimai nebuvo taikomi, atlieka reikiamus tyrimus ir bandymus arba paveda juos atlikti, kad būtų patikrinta, ar gamintojo pasirinktais sprendimais vykdomi atitinkami esminiai teisės akto reikalavimai;

(5) susitaria su gamintoju dėl vietos, kurioje bus atliekami tyrimai ir bandymai.

5. Notifikuotoji įstaiga parengia vertinimo ataskaitą, kurioje nurodo pagal 4 punktą atliktus veiksmus ir jų rezultatus. Notifikuotoji įstaiga, nepažeisdama 8 punkte jai nustatytų įpareigojimų, visą tos ataskaitos turinį arba jo dalį paskelbia tik gavusi gamintojo sutikimą.

6. Jei tipas atitinka šio reglamento reikalavimus, notifikuotoji įstaiga išduoda gamintojui ES tipo tyrimo sertifikatą. Tame sertifikate nurodomas gamintojo pavadinimas ir adresas, tyrimo išvados, atitinkami reikalavimų aspektai, kuriems taikomas tyrimas, jo galiojimo sąlygos (jei yra) ir patvirtintam tipui identifikuoti būtini duomenys. Prie sertifikato gali būti pridedamas vienas arba daugiau priedų.

ES sertifikate ir jo prieduose turi būti visa reikiama informacija, kuria remiantis būtų galima įvertinti pagamintų gaminių atitiktį ištirtam tipui ir atlikti naudojamų gaminių kontrolę.

Jei tipas neatitinka taikomų šio reglamento reikalavimų, notifikuotoji įstaiga atsisako išduoti ES tipo tyrimo sertifikatą ir apie tai praneša pareiškėjui, nurodydama išsamias atsisakymo priežastis.

7. Notifikuotoji įstaiga seka visuotinai pripažįstamas mokslo ir technikos naujoves, kurios rodo, kad patvirtintas tipas gali nebeatitikti taikomų šio reglamento reikalavimų, ir sprendžia, ar dėl tokių pokyčių būtina atlikti papildomus tyrimus. Jei tyrimai reikalingi, notifikuotoji įstaiga apie tai praneša gamintojui.

Gamintojas praneša notifikuotajai įstaigai, saugančiai su ES tipo tyrimo sertifikatu susijusius techninius dokumentus, apie visus patvirtinto tipo pakeitimus, kurie gali turėti įtakos gaminio atitikčiai esminiams šio reglamento reikalavimams arba to sertifikato galiojimo sąlygoms. Tokiems pakeitimams reikalingas papildomas patvirtinimas, pridedamas prie pirminio ES tipo tyrimo sertifikato.

8. Kiekviena notifikuotoji įstaiga informuoja savo notifikuojančiąją instituciją apie jos išduotus arba panaikintus ES tipo tyrimo sertifikatus ir (arba) jų papildymus ir periodiškai arba gavusi prašymą savo notifikuojančiajai institucijai pateikia sertifikatų ir (arba) jų papildymų, kuriuos ji atsisakė išduoti arba kurių galiojimą sustabdė ar kitaip apribojo, sąrašą.

Kiekviena notifikuotoji įstaiga informuoja kitas notifikuotąsias įstaigas apie ES tipo tyrimo sertifikatus ir (arba) jų papildymus, kuriuos ji atsisakė išduoti, panaikino, sustabdė ar kitaip apribojo jų galiojimą, o gavusi prašymą – ir apie išduotus sertifikatus ir (arba) jų papildymus.

Komisija, valstybės narės ir kitos notifikuotosios įstaigos turi teisę pateikusios prašymą gauti ES tipo tyrimo sertifikatą ir (arba) jų papildymų kopijas. Komisija ir valstybės narės turi teisę pateikusios pagrįstą prašymą gauti techninių dokumentų kopijas ir notifikuotosios įstaigos atliktų tyrimų rezultatus.

Notifikuotoji įstaiga saugo ES tipo tyrimo sertifikatą, jo priedų ir papildymų kopijas, taip pat techninę bylą su gamintojo pateiktais dokumentais 10 metų po gaminio įvertinimo arba iki to sertifikato galiojimo pabaigos.

9. Gamintojas saugo ES tipo tyrimo sertifikatą, jo priedų bei papildymų kopijas ir techninius dokumentus 10 metų po gaminio pateikimo rinkai dienos, kad nacionalinės institucijos galėtų juos patikrinti.
10. Gamintojo įgaliotasis atstovas gali pateikti 3 punkte nurodytą paraišką ir vykdyti 7 ir 9 punktuose nustatytas pareigas, jeigu tos pareigos yra nurodytos įgaliojime.

C modulis

Gamybos vidaus kontrole pagrįsta tipo atitiktis

1. Gamybos vidaus kontrole pagrįsta tipo atitiktis – tai atitikties vertinimo procedūros dalis, kurios metu gamintojas įvykdo 2 ir 3 punktuose nustatytas pareigas, taip pat užtikrina ir patvirtina, kad atitinkami gaminiai atitinka ES tipo tyrimo sertifikate aprašytą tipą ir taikomus šio reglamento reikalavimus.

2. Gamyba

Gamintojas imasi visų būtinų priemonių, kad gamybos procesu ir jo stebėseną būtų užtikrinta pagaminto gaminio atitiktis ES tipo tyrimo sertifikate aprašytam patvirtintam tipui ir taikomiems reikalavimams, nustatytiems 1–6 dalyse.

3. Ženklėjimas CE ženklu ir ES atitikties deklaracija

- (1) Pagal šio reglamento 15 ir 16 straipsnius gamintojas kiekvieną gaminį, kuris atitinka ES tipo tyrimo sertifikate aprašytą tipą ir taikomus reikalavimus, nustatytus 1–6 dalyse, paženkliną CE ženklu ir, jeigu taikytina, bepiločio orlaivio klasės identifikavimo ženklu.

- (2) Gamintojas parengia rašytinę kiekvieno gaminio tipo ES atitikties deklaraciją ir saugo ją 10 metų po gaminio pateikimo rinkai, kad nacionalinės valdžios institucijos galėtų ją patikrinti. ES atitikties deklaracijoje aiškiai nurodomas gaminio tipas, kuriam ji buvo parengta.

Atitinkamoms institucijoms paprašius, joms pateikiama ES atitikties deklaracijos kopija.

4. Įgaliotasis atstovas

3 punkte nustatytas gamintojo pareigas jo vardu ir atsakomybe gali vykdyti jo įgaliotasis atstovas, jeigu tos pareigos yra nurodytos įgaliojime.

9 dalis
Atitikties vertinimo H modulis. Visišku kokybės užtikrinimu
grindžiama atitiktis, kaip nustatyta Sprendimo Nr. 768/2008/EB
II priede

1. Visišku kokybės užtikrinimu grindžiama atitiktis – tai atitikties vertinimo procedūra, kurią taikydamas gamintojas įvykdo 2 ir 5 punktuose nustatytas pareigas ir, prisiimdamas visą atsakomybę, užtikrina ir patvirtina, kad atitinkamas gaminys atitinka taikomus reikalavimus, nustatytus 1–6 dalyse.

2. Gamyba

Gamintojas taiko patvirtintą kokybės sistemą, apimančią atitinkamo gaminio projektavimą, gamybą, galutinį patikrinimą ir bandymą, kaip nurodyta 3 punkte, ir yra prižiūrimas, kaip nurodyta 4 punkte.

3. Kokybės sistema

- (1) Gamintojas pasirinktai notifikuotajai įstaigai pateikia paraišką įvertinti kokybės sistemą, kurią jis taiko atitinkamam gaminiui.

Paraiškoje pateikiama:

- (a) gamintojo pavadinimas ir adresas, o jei paraišką pateikia įgaliotasis atstovas – ir to atstovo pavadinimas (arba vardas ir pavardė) ir adresas;
- (b) kiekvieno tipo gaminio, kurį ketinama gaminti, techniniai dokumentai, kuriuose, jei taikytina, pateikiami 10 dalyje nustatyti elementai;
- (c) su kokybės sistema susiję dokumentai;
- (d) rašytinis pareiškimas, kad tokia pati paraiška nebuvo pateikta jokiai kitai notifikuotajai įstaigai.

- (2) Kokybės sistema užtikrinama gaminio atitiktis šio reglamento reikalavimams.

Visi gamintojo taikomi kokybės sistemos elementai, reikalavimai ir nuostatos sistemingai ir metodiškai įforminami rašytinių veiklos strategijų, procedūrų ir instrukcijų forma. Šie kokybės sistemos dokumentai parengiami taip, kad jais remiantis būtų galima vienodai aiškinti kokybės programas, planus, vadovus ir įrašus.

Šiuose dokumentuose visų pirma tinkamai aprašoma:

- (a) kokybės tikslai ir organizacinė struktūra, vadovybės atsakomybė ir įgaliojimai, susiję su gaminių projektavimu ir kokybe;
- (b) projekto techninės specifikacijos, įskaitant standartus, kurie bus taikomi, ir, jei bus taikomi ne visi atitinkami darnieji standartai, priemonės,

kuriomis bus siekiama užtikrinti, kad būtų įvykdyti šio reglamento reikalavimai;

- (c) projekto kontrolės ir tikrinimo metodai, procedūros ir sistemingi veiksmai, kurie bus taikomi projektuojant atitinkamam gaminių tipui priklausančius gaminius;
 - (d) atitinkami gamybos, kokybės kontrolės ir kokybės užtikrinimo metodai, procesai ir sistemingi veiksmai, kurie bus taikomi;
 - (e) tyrimai ir bandymai, kurie bus atliekami prieš gamybą, gamybos metu ir po jos, ir jų atlikimo dažnumas;
 - (f) kokybės duomenų įrašai, kaip antai patikrinimų ataskaitos, bandymų duomenys, kalibravimo duomenys, atitinkamo personalo kvalifikacijos arba patvirtinimo ataskaitos ir t. t.;
 - (g) priemonės, kuriomis stebima, ar užtikrinama reikiama projekto ir gaminio kokybė ir ar veiksmingai veikia kokybės sistema.
- (3) Notifikuotoji įstaiga įvertina kokybės sistemą ir nustato, ar ji atitinka 3 punkto 2 papunktyje nurodytus reikalavimus.

Ji daro prielaidą, kad kokybės sistemos elementai, kurie atitinka reikiamas atitinkamo darniojo standarto specifikacijas, atitinka ir tuos reikalavimus.

Be kokybės valdymo sistemų srities patirties, audito grupėje turi būti bent vienas narys, turintis atitinkamų gaminių vertinimo patirties ir išmanantis atitinkamo gaminio technologiją, taip pat audito grupė turi žinoti taikomus šio reglamento reikalavimus. Atliekant auditą surengiamas tikrinamasis vizitas gamintojo patalpose. Audito grupė peržiūri 3 punkto 1 papunkčio b punkte nurodytus techninius dokumentus, kad patikrintų gamintojo gebėjimą identifikuoti taikomus šio reglamento reikalavimus ir atlikti reikiamus tyrimus, kad užtikrintų gaminio atitiktį tiems reikalavimams.

Sprendimas pranešamas gamintojui arba jo įgaliotajam atstovui.

Pranešime pateikiamos audito išvados ir pagrįstas sprendimas dėl įvertinimo.

- (4) Gamintojas įsipareigoja vykdyti su patvirtinta kokybės sistema susijusias pareigas ir užtikrinti, kad sistema toliau veiktų tinkamai ir efektyviai.

Gamintojas praneša notifikuotajai įstaigai, kuri patvirtino kokybės sistemą, apie visus numatomus kokybės sistemos pakeitimus.

- (5) Notifikuotoji įstaiga įvertina siūlomus pakeitimus ir nusprendžia, ar pakeista kokybės sistema toliau atitiks 3 punkto 2 papunktyje nurodytus reikalavimus, ar ją reikia iš naujo įvertinti.

Notifikuotoji įstaiga savo sprendimą praneša gamintojui. Pranešime pateikiamos tyrimo išvados ir pagrįstas sprendimas dėl įvertinimo.

4. Notifikuotosios įstaigos vykdoma priežiūra

- (1) Priežiūros tikslas – užtikrinti, kad gamintojas deramai vykdytų pareigas, susijusias su patvirtinta kokybės sistema.
- (2) Gamintojas leidžia notifikuotajai įstaigai patekti į projektavimo, gamybos, tikrinimo, bandymų ar sandėliavimo vietas ir jas įvertinti, taip pat suteikia jai visą būtiną informaciją, visų pirma:
 - (a) kokybės sistemos dokumentus;
 - (b) projektui skirtose kokybės sistemos dalyje numatytus kokybės įrašų dokumentus, pvz., analizių, skaičiavimų, bandymų rezultatus ir t. t.;
 - (c) gamybai skirtose kokybės sistemos dalyje numatytus kokybės įrašus, kaip antai patikrinimų ataskaitas ir bandymų duomenis, kalibravimo duomenis, personalo kvalifikacijos ataskaitas ir t. t.
- (3) Notifikuotoji įstaiga periodiškai atlieka auditą, kad įsitikintų, jog gamintojas turi ir taiko kokybės sistemą, ir pateikia audito ataskaitą gamintojui.
- (4) Be to, notifikuotoji įstaiga gali iš anksto nepranešusi atvykti pas gamintoją. Tokių vizitų metu notifikuotoji įstaiga prireikus gali atlikti bepiločių orlaivių arba UAS bandymus arba pavesti juos atlikti, kad patikrintų, ar kokybės sistema veikia tinkamai. Notifikuotoji įstaiga pateikia gamintojui savo vizito ataskaitą ir, jeigu buvo atlikti bandymai, bandymų ataskaitą.

5. Ženklimas CE ženklu ir ES atitikties deklaracija

- (1) Pagal šio reglamento 15 ir 16 straipsnius gamintojas kiekvieną gaminį, kuris atitinka taikomus šio reglamento reikalavimus, paženkliną CE ženklu ir, jeigu taikytina, UAS klasės identifikavimo ženklu ir, šios dalies 3 punkto 1 papunktyje nurodytos notifikuotosios įstaigos atsakomybe, – pastarosios identifikavimo numeriu.
- (2) Gamintojas parengia rašytinę kiekvieno gaminio tipo ES atitikties deklaraciją ir saugo ją 10 metų po gaminio pateikimo rinkai, kad nacionalinės valdžios institucijos galėtų ją patikrinti. ES atitikties deklaracijoje nurodomas gaminio tipas, kuriam ji buvo parengta.

Atitinkamoms institucijoms paprašius, joms pateikiama ES atitikties deklaracijos kopija.

6. Gamintojas 10 metų po gaminio pateikimo rinkai dienos saugo šiuos dokumentus, kad nacionalinės institucijos galėtų juos patikrinti:

- (1) 3 punkto 1 papunktyje nurodytus techninius dokumentus;
- (2) dokumentus, susijusius su 3 punkto 1 papunktyje nurodyta kokybės sistema;
- (3) 3 punkto 5 papunktyje nurodytus patvirtintus pakeitimus;

- (4) 3 punkto 5 papunktyje ir 4 punkto 3 ir 4 papunkčiuose nurodytus notifikuotosios įstaigos sprendimus ir ataskaitas.
7. Kiekviena notifikuotoji įstaiga informuoja savo notifikuojančiąją instituciją apie išduotus arba panaikintus kokybės sistemos patvirtinimus ir periodiškai arba gavusi prašymą savo notifikuojančiai institucijai pateikia kokybės sistemos patvirtinimų, kuriuos ji atsisakė išduoti arba kurių galiojimą sustabdė ar kitaip apribojo, sąrašą.
- Kiekviena notifikuotoji įstaiga informuoja kitas notifikuotąsias įstaigas apie kokybės sistemos patvirtinimus, kuriuos ji atsisakė išduoti, sustabdė jų galiojimą arba panaikino, o gavusi prašymą – ir apie išduotus kokybės sistemos patvirtinimus.
8. Įgaliotasis atstovas
- 3 punkto 1 ir 5 papunkčiuose, 5 ir 6 punktuose nustatytas gamintojo pareigas jo vardu ir atsakomybe gali vykdyti jo įgaliotasis atstovas, jeigu tos pareigos yra nurodytos įgaliojime.

10 dalis

Techninių dokumentų turinys

Gamintojas parengia techninius dokumentus. Dokumentai parengiami taip, kad jais remiantis būtų galima įvertinti gaminio atitiktį taikomiems reikalavimams.

Jei taikytina, techniniuose dokumentuose pateikiami bent šie elementai:

1. išsamus gaminio aprašymas, pateikiant:
 - (a) nuotraukas arba iliustracijas, kuriose būtų nurodyti jo išoriniai bruožai, ženklai ir vidinė struktūra;
 - (b) programinės arba programinės aparatinės įrangos, naudojamos užtikrinant atitiktį šiame reglamente nustatytiems reikalavimams, versijas;
 - (c) naudojimo vadovą ir įdiegimo nurodymus;
2. projekto eskizas ir sudedamųjų dalių, surenkamųjų mazgų, grandinių ir kitų panašių susijusių elementų gamybos brėžiniai ir schemas;
3. tiems brėžiniams, schemoms ir gaminio veikimui suprasti būtini aprašymai ir paaiškinimai;
4. visiškai arba iš dalies taikomų darnųjų standartų, kurių nuorodos paskelbtos *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*, sąrašas ir, jeigu tie darnieji standartai nebuvo taikomi, sprendinių, taikytų siekiant užtikrinti atitiktį 4 straipsnyje nustatytiems esminiams reikalavimams, aprašymas, įskaitant taikytų kitų susijusių techninių specifikacijų sąrašą. Jeigu darnieji standartai taikyti iš dalies, techniniuose dokumentuose nurodomos taikytos dalys;
5. ES atitikties deklaracijos kopija;

6. susijusios notifikuotosios įstaigos išduoto ES tipo tyrimo sertifikato ir jo priedų kopija, jeigu buvo taikomas 8 dalyje nustatytas atitikties vertinimo modulis;
7. atliktų projektinių skaičiavimų ir tyrimų rezultatai, kiti susiję duomenys;
8. bandymų ataskaitos;
9. dokumentų, kuriuos gamintojas pateikė notifikuotajai įstaigai, jei tokių buvo, kopijas;
10. techninio projekto sprendinio tinkamumą patvirtinantys duomenys. Pateikiant tuos patvirtinamuosius duomenis nurodomi visi naudoti dokumentai, visų pirma tais atvejais, kai atitinkami darnieji standartai ir (arba) techninės specifikacijos buvo taikomi (-os) ne visa apimtimi. Prireikus į patvirtinamuosius duomenis įtraukiami atitinkamoje gamintojo laboratorijoje arba kitoje bandymų laboratorijoje jo vardu ir jo atsakomybe atliktų bandymų rezultatai;
11. gamybos ir laikymo vietų adresai.

11 dalis

ES atitikties deklaracija

1. Gaminys (tipas, partija ir serijos numeris).
2. Gamintojo arba jo įgaliotojo atstovo pavadinimas (arba vardas ir pavardė) ir adresas.
3. Ši atitikties deklaracija išduodama tik gamintojo atsakomybe.
4. Deklaracijos objektas [gaminio identifikavimo informacija, pagal kurią jį būtų galima atsekti; prireikus kartu gali būti pateikiamas pakankamos raiškos spalvotas atvaizdas, pagal kurį būtų galima identifikuoti gaminius].
5. Pirmiau aprašyto deklaracijos objekto klasė yra ... [nurodyti UAS klasės numerį, kaip nustatyta šio priedo 1–5 dalyse].
6. Šios bepiločio orlaivio sistemos įrangos garantuotasis garso galios lygis yra dB(A) *[taikoma tik 1–3 klasių UAS]*
7. Pirmiau aprašytas deklaracijos objektas atitinka šiuos susijusius Sąjungos derinamuosius teisės aktus:
 - *[pateikti nuorodą į šį reglamentą ir priedą, susijusį su gaminio klase];*
 - arba kitus Sąjungos derinamuosius teisės aktus, jei taikytina.
8. Nuorodos į taikytus atitinkamus darniuosius standartus arba kitas technines specifikacijas, pagal kurias buvo deklaruota atitiktis. Nuorodos turi būti išvardijamos pateikiant jų identifikavimo numerius, versijas ir, jeigu taikytina, paskelbimo datas.
9. Kai taikoma, notifikuotoji įstaiga ... *[pavadinimas, numeris]* ... atliko ... *[dalyvavimo procese aprašymas]* ... ir išdavė ES tipo tyrimo sertifikatą.

10. Jei taikytina, pagalbinės įrangos ir sudedamųjų dalių, įskaitant programinę įrangą, kurios leidžia bepiločiam orlaiviui arba bepiločio orlaivio sistemai veikti pagal paskirtį ir yra įtrauktos į ES atitikties deklaraciją, aprašas.

11. Papildoma informacija:

Už ką ir kieno vardu pasirašyta: ...

[išdavimo vieta ir data]:

[vardas ir pavardė, pareigos] [parašas]:

12 dalis

Supaprastinta ES atitikties deklaracija

Supaprastinta ES atitikties deklaracija, nurodyta 14 straipsnio 3 dalyje, formuluojama taip:

- [Gamintojo pavadinimas] pareiškia, kad bepiločio orlaivio sistemos [*UAS identifikavimo informacija: tipas arba serijos numeris*] klasė yra [*nurodyti gaminio klasės numerį, kaip apibrėžta šio priedo 1–5 dalyse*], o garantuotasis garso galios lygis dB(A) [*taikoma tik 1–3 klasių UAS be nejudamųjų sparnų*]
- ir kad bepiločio orlaivio sistema atitinka reglamentus ... [nurodyti visus reglamentus, kuriuos atitinka gaminys].
- Su visa ES atitikties deklaracija galima susipažinti šioje svetainėje: [svetainės adresas].

13 dalis

Triukšmo bandymo taisyklės

Šioje dalyje nustatomi ore sklindančio triukšmo matavimo metodai, taikomi nustatant 1, 2 ir 3 klasių bepiločių orlaivių A svertinį garso galios lygį.

Joje nustatomas pagrindinis sklindžiamojo triukšmo standartas ir išsamios bandymo taisyklės, taikomos matuojant garso slėgio lygį matavimo paviršiuje, gaubiančiame šaltinį, ir apskaičiuojant šaltinio sukeltą garso galios lygį.

1. PAGRINDINIS SKLEIDŽIAMOJO TRIUKŠMO STANDARTAS

Bepiločio orlaivio A svertinis garso galios lygis L_{WA} nustatomas pagal pagrindinį sklindžiamojo triukšmo standartą EN ISO 3744:2010 ir toliau nustatytus papildomus reikalavimus.

2. MONTAVIMO IR TVIRTINIMO SĄLYGOS

Bandyto zona

Bepilotis orlaivis turi kyboti virš vienos atspindinčiosios (akustiniu požiūriu kietos) plokštumos. Bepilotis orlaivis turi būti pakankamu atstumu nuo visų garsų atspindinčių sienų, lubų ar kitų garsų atspindinčių objektų, kad būtų įvykdyti EN ISO 3744:2010 A priede nustatyti matavimo paviršiaus reikalavimai.

Triukšmo šaltinio tvirtinimas

Bepilotis orlaivis turi kyboti 0,5 m aukštyje virš atspindinčiosios plokštumos. Bepiločio orlaivio konfigūracija (oro sraigtai, pagalbinė įranga, nustatymas) turi atitikti rinkai pateikiamo bepiločio orlaivio konfigūraciją.

Paviršius, kuriame atliekami garso matavimai, ir mikrofonų išdėstymas

Bepilotį orlaivį visiškai apgaubia pusrutulio formos matavimo paviršius, kaip nustatyta EN ISO 3744:2010 7.2.3 skirsnyje.

Mikrofonų skaičius ir išdėstymas nustatyti EN ISO 3744:2010 F priede.

Matavimo paviršiaus atskaitos pradžia yra O taškas, esantis bazinėje plokštumoje tiesiai po bepiločiu orlaiviu.

3. ĮRENGINIO VEIKIMO SĄLYGOS BANDYMO METU

Triukšmo bandymai atliekami skrendantį bepilotį orlaivį, kurio masė lygi maksimaliai kilimo masei ir kurio baterija yra visiškai įkrauta, horizontaliai ir vertikalčiai išlaikant nekintamoje padėtyje 0,5 m virš matavimo pusrutulio atskaitos pradžios (O taško).

Jeigu bepilotis orlaivis rinkai pateikiamas su pagalbine įranga, kuri jame gali būti įrengiama, jis bandomas su ta pagalbine įranga ir be jos, esant visoms galimoms bepiločio orlaivio konfigūracijoms.

4. PAVIRŠIAUS LAIKINIO VIDUTINIO GARSO SLĖGIO LYGIO APSKAIČIAVIMAS

Ne mažiau kaip tris kartus išmatuojamas A svertinis paviršiaus laikinis vidutinis garso slėgio lygis esant kiekvienai bepiločio orlaivio konfigūracijai. Jei bent dvi iš tų išmatuotų verčių nesiskiria daugiau kaip 1 dB, tolesni matavimai nereikalingi; priešingu atveju matavimai tęsiami tol, kol gaunamos dvi vertės, kurios skiriasi ne daugiau kaip 1 dB. Paviršiaus laikinis vidutinis garso slėgio lygis, pagal kurį apskaičiuojamas garso galios lygis esant kuriai nors bepiločio orlaivio konfigūracijai, yra dviejų didžiausiųjų verčių, nesiskiriančių daugiau kaip 1 dB, aritmetinis vidurkis.

5. PATEIKTINA INFORMACIJA

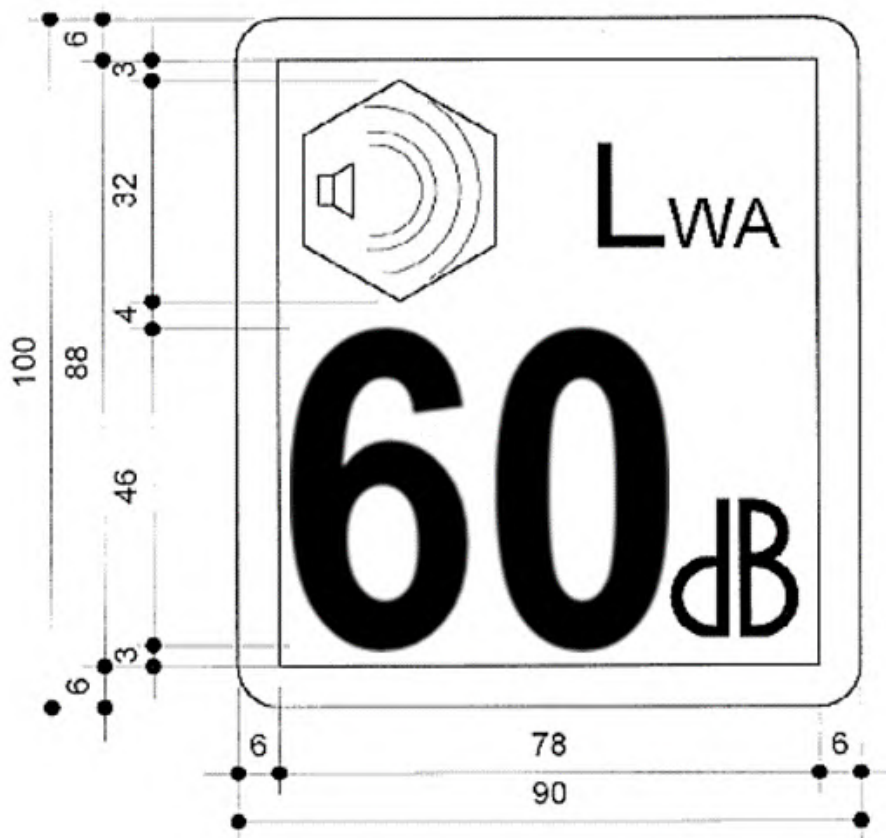
Ataskaitoje pateikiami techniniai duomenys, kurių reikia bandomajam šaltiniui identifikuoti, taip pat triukšmo bandymo taisyklės ir akustiniai duomenys.

A svertinio garso galios lygio vertė, kuri turi būti nurodyta ataskaitoje, yra didžiausioji iš verčių, gautų išbandžius įvairių konfigūracijų bepilotį orlaivį, suapvalinta iki artimiausio sveikąjo skaičiaus (jei trupmeninė dalis mažesnė nei 0,5, imamas mažesnis sveikasis skaičius, o jei lygi 0,5 arba didesnė – didesnis sveikasis skaičius).

14 dalis

Garantuotojo garso galios lygio rodmuo

Garantuotojo garso galios lygio rodmenį turi sudaryti vienas skaičius, rodantis garantuotąjį garso galios lygį dB, ženklas L_{WA} ir piktograma, pateikiami tokia forma:

Jeigu, atsižvelgiant į įrenginio dydį, rodmuo mažinamas, turi būti laikomasi pirmiau pateiktame paveikslėlyje nurodytų proporcijų. Tačiau, jei įmanoma, rodmens aukštis turi būti ne mažesnis kaip 20 mm.

15 dalis

Didžiausiasis garso galios lygis pagal bepiločio orlaivio klasę (įskaitant pereinamuosius laikotarpius)

Bepiločio orlaivio klasė	Maksimali kilimo masė m , gramais	Didžiausiasis garso galios lygis L_{WA} , dB		
		nuo	praėjus 2 metams nuo	praėjus 4 metams nuo

		įsigaliojimo	įsigaliojimo	įsigaliojimo
C1	$250 \leq m < 900$	85	83	81
C2	$900 \leq m < 4000$	$85 + 18,5 \lg \frac{m}{900}$	$83 + 18,5 \lg \frac{m}{900}$	$81 + 18,5 \lg \frac{m}{900}$

Čia $\lg$ – dešimtainis logaritmas.